

LÖSNINGAR
FINANSIELLA DERIVAT OCH STOKASTISK ANALYS
 (CTH[TMA285], GU [MAM695])

Skrivningstid och plats: 14 dec 2002, em V Hjälpmedel: Beta

-----

1. (1.5p+1.5p) a) Lös den stokastiska differentialekvationen

$$dX(t) = tX(t)dt + dW(t), \quad t \geq 0$$

med begynnelsevillkoret $X(0) = 1$. b) Bestäm processens kovariansfunktion.

Lösning: a) Ekvationen kan skrivas

$$d(e^{-\frac{t^2}{2}}X(t)) = e^{-\frac{t^2}{2}}dW(t), \quad t \geq 0$$

och integration ger

$$X(t) = e^{\frac{t^2}{2}} + e^{\frac{t^2}{2}} \int_0^t e^{-\frac{u^2}{2}} dW(u), \quad t \geq 0.$$

b) Det följer att

$$E[X(t)] = e^{\frac{t^2}{2}}$$

och om $0 \leq s \leq t$ blir

$$\begin{aligned} \text{Cov}(X(s), X(t)) &= e^{\frac{s^2+t^2}{2}} E \left[\int_0^t 1_{[0,s]}(u) e^{-\frac{u^2}{2}} dW(u) \int_0^t e^{-\frac{u^2}{2}} dW(u) \right] \\ &= e^{\frac{s^2+t^2}{2}} \int_0^s e^{-u^2} du = e^{\frac{s^2+t^2}{2}} \int_0^{\sqrt{2}s} e^{-\frac{v^2}{2}} \frac{dv}{\sqrt{2}} \\ &= \sqrt{\pi} e^{\frac{s^2+t^2}{2}} (\Phi(\sqrt{2}s) - 1). \end{aligned}$$

För godtyckliga $s, t \geq 0$ följer nu att

$$\text{Cov}(X(s), X(t)) = \sqrt{\pi} e^{\frac{s^2+t^2}{2}} (\Phi(\sqrt{2} \min(s, t)) - 1) \leftarrow \text{SVAR}$$

2. (3p) Ett aktiepris uppfyller ekvationen

$$dS(t) = S(t)(\alpha dt + (\beta + \gamma t)dW(t)), \quad 0 \leq t \leq T$$

där $\alpha \in \mathbf{R}$ och $\beta, \gamma > 0$ är parametrar. En aktieoption av europeisk typ utbetalar slutdagen T beloppet 1 om $S(T) > S(0)$ och i annat fall sker ingen utbetalning. Bestäm optionens värde $v(t)$ vid tiden $t \in [0, T]$. Det förutsätts att räntan $r > 0$ är konstant.

Lösning: Sätt $g(s) = 1_{]S(0), \infty[}(s)$, $s > 0$, och $\sigma(t) = \beta + \gamma t$, $0 \leq t \leq T$. Det är bekant att $v(t) = w(t, S(t))$, där

$$w(t, s) = e^{-r(T-t)} E \left[g \left(s e^{r(T-t) - \frac{1}{2} \int_t^T \sigma^2(u) du + \int_t^T \sigma(u) dW(u)} \right) \right].$$

Sätt

$$d(t) = \sqrt{\int_t^T \sigma^2(u) du} = \sqrt{\frac{1}{3\gamma} ((\beta + \gamma T)^3 - (\beta + \gamma t)^3)}$$

och

$$a(t) = r(T-t) - \frac{d^2(t)}{2}.$$

Härav följer att

$$r(T-t) - \frac{1}{2} \int_t^T \sigma^2(u) du + \int_t^T \sigma(u) dW(u) \in N(a(t), d^2(t))$$

och

$$w(t, s) = e^{-r(T-t)} P \left[a(t) - d(t)G > \ln \frac{S(0)}{s} \right]$$

där $G \in N(0, 1)$. Alltså är

$$w(t, s) = e^{-r(T-t)} \Phi \left(\frac{a(t) + \ln \frac{s}{S(0)}}{d(t)} \right)$$

och

$$v(t) = e^{-r(T-t)} \Phi \left(\frac{a(t) + \ln \frac{S(t)}{S(0)}}{d(t)} \right)$$

där $a(t)$ och $d(t)$ är som ovan ← SVAR

3. (3p) Låt $(U(t))_{t \in \mathbf{R}}$ vara en normaliserad Ornstein-Uhlenbeckprocess dvs $(U(t))_{t \in \mathbf{R}}$ är en reellvärd, centrerad Gaussprocess med kovariansfunktionen

$$E[U(s)U(t)] = e^{-\frac{1}{2}|s-t|}.$$

Antag $t_1 \leq t_2 \leq t_3 \leq t_4$. Visa att

$$E[(U(t_2) - U(t_1))(U(t_4) - U(t_3))] \leq 0.$$

Lösning: Det gäller att

$$\begin{aligned} A &= E[(U(t_2) - U(t_1))(U(t_4) - U(t_3))] \\ &= e^{-\frac{1}{2}(t_4-t_2)} - e^{-\frac{1}{2}(t_3-t_2)} - e^{-\frac{1}{2}(t_4-t_1)} + e^{-\frac{1}{2}(t_3-t_1)}. \end{aligned}$$

Sätt $x_1 = \frac{1}{2}(t_2 - t_1)$, $x_2 = \frac{1}{2}(t_3 - t_2)$ och $x_3 = \frac{1}{2}(t_4 - t_3)$. Det följer att

$$\begin{aligned} A &= e^{-x_2-x_3} - e^{-x_2} - e^{-x_1-x_2-x_3} + e^{-x_1-x_2} \\ &= e^{-x_2-x_3}(1 - e^{-x_1}) - e^{-x_2}(1 - e^{-x_1}) = e^{-x_2}(e^{-x_3} - 1)(1 - e^{-x_1}) \leq 0 \end{aligned}$$

eftersom $x_k \geq 0$, $k = 1, 2, 3$.

4. (3p) (Black-Scholes modell för två aktier och en obligation) Det är givet att $S_1(0) > S_2(0)$. Ett finansiellt derivat av europeisk typ utbetalar slutdagen T beloppet K om $S_1(t) > S_2(t)$ för alla $t \in [0, T]$ och i annat fall sker ingen utbetalning. Bestäm derivatets värde vid tiden 0.

Lösning: Derivatets värde $v(0)$ vid tiden 0 ges av

$$\begin{aligned} v(0) &= e^{-rT} E^Q \left[K 1_{[S_1(t) > S_2(t), \text{ alla } t \in [0, T]]} \right] \\ &= e^{-rT} K Q[S(t) < 1, \text{ alla } t \in [0, T]] \\ &= e^{-rT} K Q \left[\max_{0 \leq t \leq T} S(t) < 1 \right] \end{aligned}$$

där

$$S(t) = \frac{S_2(t)}{S_1(t)} = \frac{S_2(0)}{S_1(0)} e^{(\frac{|\sigma_1|^2}{2} - \frac{|\sigma_2|^2}{2})t + (\sigma_2 - \sigma_1)W^\lambda(t)}, \quad 0 \leq t \leq T.$$

Sätt

$$\alpha = \frac{|\sigma_1|^2}{2} - \frac{|\sigma_2|^2}{2}.$$

Då är

$$\begin{aligned} Q & \left[\max_{0 \leq t \leq T} (\alpha t + (\sigma_2 - \sigma_1)W^\lambda(t)) < \ln \frac{S_1(0)}{S_2(0)} \right] \\ & = P \left[\max_{0 \leq t \leq T} (\alpha t + \delta V(t)) < \ln \frac{S_1(0)}{S_2(0)} \right] \end{aligned}$$

där $(V(t))_{0 \leq t \leq T}$ är en reellvärd normaliserad Wienerprocess och

$$\delta = |\sigma_2 - \sigma_1|.$$

Om $x > 0$ är det givet att

$$\begin{aligned} P & \left[\max_{0 \leq t \leq T} (\alpha t + \delta V(t)) < x \right] \\ & = \Phi\left(\frac{x - \alpha T}{\delta\sqrt{T}}\right) - e^{\frac{2\alpha x}{\delta^2}} \Phi\left(-\frac{x + \alpha T}{\delta\sqrt{T}}\right). \end{aligned}$$

Alltså är

$$v(0) = e^{-rT} K \left\{ \Phi\left(\frac{\ln \frac{S_1(0)}{S_2(0)} - \alpha T}{\delta\sqrt{T}}\right) - \left(\frac{S_1(0)}{S_2(0)}\right)^{\frac{2\alpha}{\delta^2}} \Phi\left(\frac{\ln \frac{S_2(0)}{S_1(0)} - \alpha T}{\delta\sqrt{T}}\right) \right\}$$

där α och δ är som ovan ← SVAR

5. (3p) Härled Black-Scholes differentialekvation med hjälp av Δ -hedging.
6. (4p) Antag $(W(t))_{0 \leq t \leq T}$ är en reellvärd normaliserad Wienerprocess och n är ett positivt heltal. Sätt $t_k = \frac{kT}{n}$, $k = 0, 1, \dots, n$, och

$$L_n^{(2)} = \sum_{k=0}^{n-1} (W(t_{k+1}) - W(t_k))^2.$$

Visa att $L_n^{(2)} \rightarrow T$ i $L^2(P)$ då $n \rightarrow \infty$.

7. (4p) Antag $dX(t) = a(t)dt + b(t)dW(t)$, där $a \in \mathcal{L}_{loc}^1[0, T]$ och $b \in \mathcal{L}_{loc}^2[0, T]$ båda är reellvärda. Utgå från produktregeln för stokastisk differentiering och visa med hjälp av induktion att

$$dX^n(t) = nX^{n-1}(t)dX(t) + \frac{n(n-1)}{2}X^{n-2}(t)b^2(t)dt$$

om n är ett heltal ≥ 2 .

FORMLER

Antag $X(t) = \alpha t + \sigma W(t)$, $0 \leq t \leq T$, där $(W(t))_{0 \leq t \leq T}$ är en reellvärd normaliserad Wienerprocess, $\alpha \in \mathbf{R}$ och $\sigma > 0$. Då är

$$P \left[\max_{0 \leq t \leq T} X(t) < x \right] = \Phi\left(\frac{x - \alpha T}{\sigma \sqrt{T}}\right) - e^{\frac{2\alpha x}{\sigma^2}} \Phi\left(-\frac{x + \alpha T}{\sigma \sqrt{T}}\right)$$

för varje $x > 0$.